

5ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Αξιοπιστία και εγκυρότητα ερευνητικών εργαλείων

Για να υπάρχουν ερευνητικές μελέτες με έγκυρα αποτελέσματα, είναι αναγκαίο να χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή τους ερευνητικά εργαλεία (ερωτηματολόγια), τα οποία προηγουμένως έχουν ελεγχθεί για την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους. Η αξιοπιστία αναφέρεται στη συνέπεια, στη συνοχή και στην ομοιογένεια ενός εργαλείου μέτρησης. Η εγκυρότητα αφορά στην εκτίμηση, του κατά πόσο ένα εργαλείο μέτρησης μετράει αυτό για το οποίο υποστηρίζει ότι σκοπεύει να μετρήσει.

Επισημαίνεται ότι η εγκυρότητα και η αξιοπιστία ενός ερωτηματολογίου δεν αποτελούν εγγενή χαρακτηριστικά του ερωτηματολογίου, εάν δηλαδή ένα ερωτηματολόγιο εμφανίσει υψηλή εγκυρότητα και αξιοπιστία σε έναν πληθυσμό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι θα εμφανίσει υψηλή εγκυρότητα και αξιοπιστία και σε έναν άλλο πληθυσμό. Για το λόγο αυτόν, σε κάθε μελέτη είναι απαραίτητο να ελέγχεται η εγκυρότητα και η αξιοπιστία του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιείται.

Η αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας (internal consistency) εκτιμά τη συνέπεια των απαντήσεων των συμμετεχόντων στα στοιχεία ενός ερωτηματολογίου, εκτιμά δηλαδή εάν οι συμμετέχοντες απαντούν με παρόμοιο τρόπο στα στοιχεία του ερωτηματολογίου. Για παράδειγμα, εάν ένας συμμετέχοντας συμφωνήσει με τη δήλωση «Νιώθω κεφάτος» και διαφωνήσει με τη δήλωση «Νιώθω σαν να έχουν πέσει οι ρυθμοί μου», τότε υπάρχει συνέπεια στις απαντήσεις του και το ερωτηματολόγιο εμφανίζει αποδεκτή αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας. Εάν οι απαντήσεις στα στοιχεία ενός ερωτηματολογίου αποτελούνται από κλίμακες Likert, τότε η αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας εκτιμάται με το συντελεστή Cronbach's alpha. Οι τιμές του συντελεστή Cronbach's alpha πρέπει να είναι τουλάχιστον $\geq 0,7$.

Τιμή του συντελεστή	Αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας
<0,5	Μη αποδεκτή
0,5–0,59	Πτωχή
0,6–0,69	Αμφισβητήσιμη
0,7–0,79	Αποδεκτή
0,8–0,89	Καλή
0,9–0,94	Άριστη

Έχοντας τις ερωτήσεις HADS1, HADS3, HADS5, HADS7, HADS9, HADS11, HADS13, οι οποίες μετρούν κάποιο συγκεκριμένο χαρακτηριστικό (ΑΓΧΟΣ), μπορούμε να εκτιμήσουμε την αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας του ερευνητικού μας εργαλείου. Η διαδικασία για την πρόσθεση είναι η παρακάτω

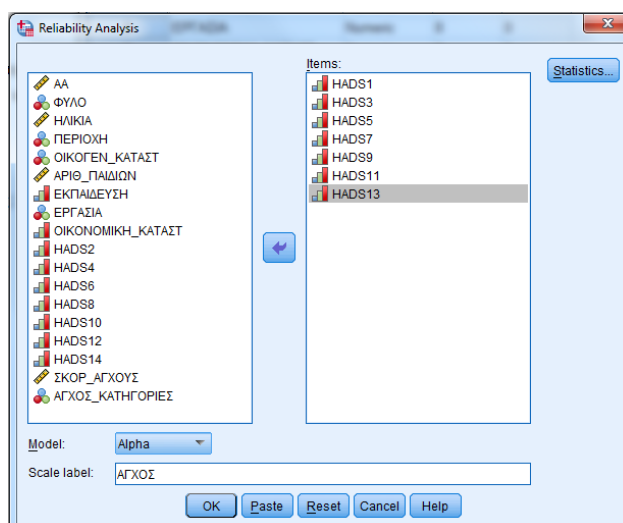
Menu:

Επιλέγουμε διαδοχικά

[Analyze](#) → [Scale](#) → [Reliability analysis](#)

Στη συνέχεια, στο εμφανιζόμενο παράθυρο, επιλέγουμε διαδοχικά όλες τις ερωτήσεις που μετρούν το ΑΓΧΟΣ: HADS1, HADS3, HADS5, HADS7, HADS9, HADS11, HADS13 ώστε να εμφανίζονται δεξιά στο “Items”.

Στο πλαίσιο “Scale label” πληκτρολογούμε «ΑΓΧΟΣ»



Πατώντας OK, υπολογίζεται ο δείκτης Cronbach's Alpha για την μέτρηση του άγχους:

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,835	7

Επίσης αν επιλέξουμε στο αρχικό παράθυρο “statistics” και “scale if item deleted”, έχουμε και τον επόμενο πίνακα

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
HADS1	8,62	22,367	,576	,814
HADS3	8,43	20,706	,707	,791
HADS5	8,43	21,935	,586	,812
HADS7	8,49	26,014	,280	,852
HADS9	8,92	21,287	,695	,794
HADS11	8,56	21,367	,666	,799
HADS13	8,94	22,464	,568	,815

Η τελευταία στήλη μας δείχνει πόσος γίνεται ο δείκτης α του Cronbach, αν διαγράψουμε την συγκεκριμένη ερώτηση από την κλίμακα μας. Αν η διαγραφή μίας ερώτησης από την κλίμακα οδηγεί σε μεγάλη αύξηση του δείκτη, τότε η ερώτηση αυτή πιθανόν μπορεί να αφαιρεθεί. Στον συγκεκριμένο πίνακα, παρατηρούμε ότι η διαγραφή της ερώτησης 7, οδηγεί τον δείκτη σε μικρή αύξηση (από 0,835 σε 0,852)